

A lezárult számvevőszéki vizsgálatról

Tavaly szeptember 8-án kaptuk meg Domokos László elnök értesítését arról, hogy az Állami Számvevőszék (ÁSZ) a Kamaránál megfelelőségi vizsgálatot indít. Számítottam rá, hogy előbb-utóbb mi is sorra kerülünk, mert akkorra már több hivatásrendi kamarának a vizsgálata megtörtént. Másfelől pedig örültem, mert ha szakmai érdekvédelmi és önkormányzati tevékenységünkben is professzionális szervezetté szeretnénk válni, az ilyen vizsgálatok alkalmasak lehetnek a nem megfelelő gyakorlat feltárására és a helyes folyamatok megerősítésére. Az állami „auditor” véleménye ugyanis sokat segíthet a belső folyamatok és szabályozások tökéletesítésében.

A vizsgálat lefolyásáról

Az ÁSZ elnöke vizsgálati célpontként összesen 8 területet jelölt meg:

1. A Kamara szerveinek létrehozása, a belső szabályozási rendszer kialakítása, nyilvántartásba vétel.
2. A gazdálkodás szabályszerűsége.
3. A költségvetési támogatások felhasználása, szabályszerűsége.
4. Az államháztartástól juttatott vagyon felhasználása, kezelése.
5. A Kamara vállalkozási tevékenysége és gazdasági társaságokban való részvétele.
6. A közérdekű és egyéb adatokkal kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése.
7. Hasznosította-e a Kamara az alapítói és a külső ellenőrzések megállapításait, javaslatait.
8. Szabályszerű volt-e a Kamara törvényességi ellenőrzése, felügyelete.

Az ellenőrzés tárgyaként a Kamara országos és kiválasztott területi szerveit, valamint a Kamara „tulajdonában, résztulajdonában” lévő gazdasági társaságokat, vizsgálandó időszakként pedig a 2013-2015. közötti három évet jelölte meg az ellenőrzési program.

Az ellenőrzés az értesítés átvételét követően adatgyűjtéssel kezdődött négy vizsgáló, az ellenőrzésvezető és a felügyeleti vezető közreműködésével. A vizsgálók a Kamara hivatalában és több területi szervezetnél személyesen, valamint az általuk megszabott határidőn belül az ÁSZ szerverére feltöltve kérték ki a dokumentumokat. Ezek között szerepelt az összes szabályzat, az összes küldöttközgyűlési és elnökségi ülésről készült szó szerinti jegyzőkönyv a meghívókkal és határozatokkal együtt, az összes beszámoló (a könyvvizsgálóé is), az összes szerződés, a Kamara tulajdonosi közreműködésével létrehozott gazdasági társaságokra vonatkozó dokumentumok, a számlák és utalások is. A helyszíni és elektronikus adatbekérés december 23-án a kamarai elnök és igazgató teljességi nyilatkozatának aláírásával zárult. Az ÁSZ munkatársai az adatbekérési időszakban 121 munkaórát töltöttek az országos hivatalban helyszíni ellenőrzéssel és adatbekéréssel, 575 dokumentumot és nyilvántartást, óvatos becslésünk szerint 40 ezer oldalt meghaladó mennyiségű dokumentumot adtuk át a vizsgálóknak.

Az ÁSZ a jelentéstervezeten május 30-ig dolgozott. Ekkor küldte meg – nem nyilvános minősítéssel – a fedőlapokkal, tartalomjegyzékkel, mellékletekkel stb. együtt összesen 26 oldal terjedelmű tervezetet a Kamarának azzal, hogy 15 napos határidővel tehetünk észrevételeket. A megállapítások mindösszesen 7 oldalt tettek ki. Bár a korábban ellenőrzött hivatásrendi kamarák tapasztalatai szerint az észrevételeket a számvevők általában figyelmen kívül hagyják, az elnökség elvi felhatalmazásával részletes, 13 oldal terjedelmű beadványt készítettünk, kérve az abban foglaltak figyelembe vételét. Az észrevételeinkre adott választ július 12-én postázták, az ÁSZ a végleges jelentést – az észrevételeinkkel és az azokra adott válaszokkal, valamint a sajtónak készített összefoglalóval együtt – augusztus 3-án hozta nyilvánosságra.

A vizsgálat eredményeiről

A jelentés négy lényeges kérdéskörre tér ki (a vizsgálati célpontként megnevezett pontokból a 2., 3., 6. és 8. számmal jelzettek), továbbá kimondja, hogy a területi szervezeteket nem ellenőrizték.

A vizsgálati célpontok, a bekért dokumentumok és a jelentés alapján egyértelmű, hogy az alapszabályunk, a küldöttközgyűlés és az elnökség összehívása, munkája és határozatai a vizsgált időszakban rendben voltak. A tagdíjak megállapítása, a tagdíjbevételek országos és területi szervezetek közötti megosztása a jogszabályoknak megfelelő, a tagdíjbevételek felhasználása nem sértett jogszabályt. Azon gazdasági társaságokkal kapcsolatban, amelyekben a Kamara tulajdonrészesedéssel rendelkezik, a tulajdonosi jogokat gyakorló személyek kijelölése szabályszerű döntések alapján történt. Ezeknél a társaságoknál kötelezettségvállalást, pénzeszköz átadást nem hajtottunk végre, a Kamara és ezen gazdasági társaságok kapcsolata rendezett. A vizsgálat jogosulatlan pénzfelhasználást, utalást nem tárt fel, a gazdálkodás racionalitását nem kérdőjelezte meg. Az állami támogatások felhasználása szabályszerű volt. Hitel felvételére nem kényszerültünk, likviditásunk rendben volt és külső kötelezettségeinket határidőben teljesítettük. Mindezek alapján elmondhatom, hogy álláspontom szerint a Kamara működése és gazdálkodása (= a rendelkezésre álló erőforrások felhasználása) a vizsgált években rendezett volt.

A vizsgálat több hibát is feltárt. Így pl. hiba, hogy a számviteli és az ehhez kapcsolódó szabályzatok szövege 2012. januártól változatlan, mert a számviteli törvény 2013-as nomenklatúrás módosításait át kellett volna vezetni. Más kérdés, hogy ennek ellenére a számviteli gyakorlat a jogszabályoknak megfelelő volt, az elmaradt módosítások a Kamara számvitelét nem befolyásolták. Hiba volt, hogy a felügyelő bizottság elnöke csak szóban számolt be a küldöttközgyűlésnek, holott ezt előzetesen írásban is meg kellett volna tennie. Két évben sem a jogszabály által előírt határidőn belül terjesztettük fel az alapszabály módosított szövegét jóváhagyásra a miniszternek. Az egyik évben a kötelező adatszolgáltatás keretében a Kamara taglétszámára vonatkozóan téves adatot szolgáltatunk, egy másik évben pedig a Kamarában foglalkoztatottak demográfiai adatait hagytuk le az egyik jelentésről.

Bár a számvevőknek hivatalból mindig igazuk van, a jelentés-tervezethez fűzött észrevételeinket – az érintett kollégáimmal történt egyeztetés alapján – a jelentés véglegesítése után is fenntartjuk, függetlenül attól, hogy a számvevők azokat elutasították vagy sem. Elgondolkodtat, hogy a jelentés az állami támogatás elszámolását szabálytalannak minősíti, miközben a működési célú állami támogatást nyújtó EMMI Egészségügyért Felelős Államtitkársága minden évre vonatkozóan a Kamara pénzügyi és szakmai beszámolóját elfogadta, ami egyben jogszabályi feltétele is a következő évre való szerződéskötésnek. Mit rontottunk el? Miért hiba, ha az állami támogatás (a vizsgált három évben összesen 8,6 mFt) felhasználását igazoló dokumentumokhoz nem csatoltuk a saját források dokumentumait, amikor ez nem is volt a támogatás-elszámolás feltétele? Miért nem fogadható el pl. az az „idegen nyelvű” bizonylat, amely a magyarul és idegen nyelven is azonos nevű Europharm Forumnak euróban történt tagdíjbefizetés alapját képezi?

A könyveléstechnikai részletekkel most nem foglalkozom, azok az erre feljogosított szakemberek és a könyvvizsgáló elemzését igénylik. De ezen a területen is vannak olyan állítások a jelentésben, amelyek a technikai részleteken túlmutatnak és számomra a vizsgálat lezárását követően is kérdéseket vetnek fel. Ilyen pl. a fordulónapi leltárok létére és szabályosságára, vagy az eszközök értékelésére vonatkozóak, amelyekben a jelentéstervezethez fűzött álláspontunkat továbbra is fenntartjuk: biztosak vagyunk abban, hogy elkészítettük, amit a számviteli törvény előírt. A közérdekű adatokkal kapcsolatos közzétételi kötelezettségek teljesítését illetően is fennmaradt a véleménykülönbség az ellenőrző és az ellenőrzött között: a KSH a statisztikai adatszolgáltatásokat hibátlannak minősítette, elfogadta, hiánypótlási felhívással nem élt. A tervezethez fűzött észrevételeinkre alapozva kértük a minősítő tételmondatok korrekcióját is, amelyek a jelentés

szövegkörnyezetéből kiragadva hamis látszat keltésére alkalmas interpretációkat generálhatnak. Sajnálom, hogy erre sem került sor.

Nem gondolom, hogy a 35 nap híján egy évig tartó vizsgálat lezárását komolyan hátráltatta volna, ha a véleményeltérésekről a jelentés véglegesítését megelőzően lett volna lehetőség az érintettekkel egy rövid, de érdemi egyeztetésre. Nem hiszem, hogy a tavaly szeptembertől december végéig tartó adatbekérési időszak közös munkavégzése alatt szerzett tapasztalatok ezt kontraindikálták volna. Jó lett volna a fenti és az itt szóba nem hozott helyzeteknek az egyértelmű tisztázása, már csak azért is, hogy a nem megfeleléségből tanulhassunk és tökéletesíthessük belső szabályozásainkat, folyamatainkat. A külső auditnak (ÁSZ ellenőrzésnek) ez lenne az igazi értéke és haszna a Kamara számára.

Hogyan tovább

A jelentéstervezetre adott észrevételeink végén kötelezettséget vállaltam arra, hogy az ÁSZ javaslatait végre fogjuk hajtani. Az augusztus 24-i elnökségi ülés kompetenciája, hogy ennek programját meghatározza és felelőseit kijelölje. A jelentésben az elnöknek tett javaslatok közül a kifogásolt szabályzatok aktualizálása akár már az egyik kora őszi elnökségi ülésen megtörténhet. A felügyelő bizottság jelentéseinek írásbeliségével kapcsolatban a küldöttközgyűlést a soron következő ülésén fogom tájékoztatni. Az alapszabály-módosítások miniszternek történő határidőn belüli megküldése érdekében valószínűleg jogszabály-módosítást kell kezdeményezni, mert a ma rendelkezésünkre álló 15 nap kevésnek tűnik a küldöttközgyűlés szószerinti jegyzőkönyvének elkészítésére, hitelesítésére, az alapszabály szövegének ezt követő véglegesítésére és annak kontrolljára. A hivatalvezetőnek tett javaslatok végrehajtásának módjáról és ütemezéséről az igazgatóval, a főtitkárral, a Kamara könyvelését végző cég vezetőjével és a könyvvizsgálóval tartott előzetes konzultációkat követően fogok tudni nyilatkozni.

Mindezekkel együtt a véleményem nem változott: örülök, hogy a vizsgálatra sor került. Sok mindenben megerősített, hogy jó úton járunk és jó néhány olyan dologra is felhívta a figyelmünket, amelyekre jobban oda kell figyelni. Munkatársaimnak, különösen azoknak, akik a vizsgálat során mindvégig a vizsgálók rendelkezésére álltak, ez úton mondok köszönetet.

Budapest, 2017. augusztus 5.

Dr. Hankó Zoltán
elnök

Az ÁSZ jelentése az alábbi helyen érhető el:

<https://asz.hu/storage/files/files/jelentes/2017/17124.pdf?ctid=762>